

Adı Soyadı:

Okul No:

İmza:

15.09.2015/17:00

NOT: Her türlü maddi-manevi alışveriş yasaktır. Başarılar...

SAÜ TF MEKATRONİK MÜHENDİSLİĞİ FİZİK-1 SINAV SORULARI

CEVAP ANAHTARI

1) $m=2$ kg kütleli bir hareketlinin t_1 anındaki hızı $\vec{V}_1 = 2\hat{i} + 3\hat{j} + 3\hat{k}$ (m/s) ve t_2 anındaki hızı da $\vec{V}_2 = 3\hat{i} + 4\hat{j} - 6\hat{k}$ (m/s) olduğuna göre; (a) $\vec{V}_1$ vektörünün $\vec{V}_2$ vektörüne dik olduğunu gösteriniz (7P). (b) $\vec{V}_1$ ve $\vec{V}_2$ vektörlerine dik bir $\vec{A}$ vektörü bulunuz (7P). (c) t_1 ve t_2 anları arasında bu hareketli üzerine etki eden net kuvvetin yaptığı işi bulunuz (6P).

$$(a) \vec{V}_1 \cdot \vec{V}_2 = V_{1x}V_{2x}(\hat{i} \cdot \hat{i}) + V_{1y}V_{2y}(\hat{j} \cdot \hat{j}) + V_{1z}V_{2z}(\hat{k} \cdot \hat{k}) = 2 \cdot 3 + 3 \cdot 4 + 3 \cdot (-6) = 6 + 12 - 18 = 0 \quad \text{olduğu } \vec{V}_1 \perp \vec{V}_2$$

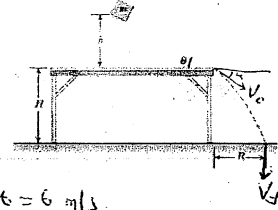
$$(b) \vec{A} = \vec{V}_1 \times \vec{V}_2 = \begin{vmatrix} \hat{i} & \hat{j} & \hat{k} \\ V_{1x} & V_{1y} & V_{1z} \\ V_{2x} & V_{2y} & V_{2z} \end{vmatrix} = \hat{i} [3(-6) - 3 \cdot 4] - \hat{j} [2(-6) - 3 \cdot 3] + \hat{k} (2 \cdot 4 - 3 \cdot 3) = -30\hat{i} + 21\hat{j} - \hat{k} = \vec{A} \perp \vec{V}_1$$

$$(c) W_{\text{net}} = \Delta K = K_2 - K_1 = \frac{1}{2} m V_2^2 - \frac{1}{2} m V_1^2 = V_2^2 - V_1^2 = 61 - 22 = 39 \hat{j}$$

$$V_1^2 = \vec{V}_1 \cdot \vec{V}_1 = 3^2 + 4^2 + (-6)^2 = 61$$

$$V_2^2 = \vec{V}_2 \cdot \vec{V}_2 = 2^2 + 3^2 + 3^2 = 22$$

2) $m=2$ kg kütleli bir blok şekilde görülen masa üzerindeki $\theta=53^\circ$ eğimli eğik düzlemin tepesinden $h=5$ m yükseklikten serbest bırakılıyor. Eğik düzlem sürtünmesizdir ve $H=4$ m yüksekliğindeki masaya tutturulmuştur. (a) Blok eğik düzlemi hangi sürat ile terk eder? (8P) (b) Blok zemine, masadan ne kadar uzakta çarpar? (10P) (c) Bloğun kütlesi yukarıdaki hesaplamaları etkiler mi? (2P) ($g=10$ N/kg, $\cos 53=0,6$; $\sin 53=0,8$)

$$(a) E_i = E_s$$

$$mgh = \frac{1}{2} m V_c^2$$

$$V_c = \sqrt{2gh} = \sqrt{2 \cdot 10 \cdot 5} = 10 \text{ m/s}$$

$$(b) V_{cx} = V_c \cos \theta = 10 \cdot 0,6 = 6 \text{ m/s}$$

$$V_{cy} = V_c \sin \theta = 10 \cdot 0,8 = 8 \text{ m/s}$$

$$R = V_{cx} \cdot t = 6 \cdot 0,4 = 2,4 \text{ m}$$

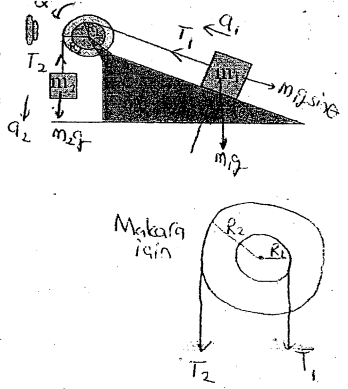
$$H = V_{cy} t + \frac{1}{2} g t^2 \quad \text{veya} \quad V_y = V_{cy} + g t = 12$$

$$t = \frac{12-8}{10} = 0,4 \text{ s}$$

$$V_y^2 = V_{cy}^2 + 2gH \Rightarrow V_y = 12 \text{ m/s}$$

(c) Kütlenin geroldığı gibi hiçbir etkisi yoktur.

3) Eylemsizlik momenti I olan bir makaranın; R_1 iç yarıçapına sarılmış ipin ucu, θ eğimli sürtünmesiz bir eğik düzlemde duran m_1 kütleli bloğa bağlıdır. Makaranın R_2 dış yarıçapına sarılmış ipin ucuna da m_2 kütleli blok şeklindeki gibi asılmıştır. Bu sistem durgun halden serbest bırakılıyor ve sistem m_2 kütlesi aşağı yönde gidecek şekilde hareket ediyor. (a) Sistemdeki kütleler üzerine etki eden tüm kuvvetleri çizip, ivmelerini gösteriniz. Yazılabilecek bütün eşitlikleri yazıp; makaranın açısal ivmesi α 'yı m_1, m_2, I, g, R_1 ve R_2 cinsinden veren ifadeyi bulunuz. (13P) (b) $I=4 \text{ kgm}^2, m_1=2 \text{ kg}, m_2=1 \text{ kg}, R_1=1 \text{ m}, R_2=2 \text{ m}, \theta=30^\circ$ ve $g=10 \text{ N/kg}$ ise; sistemdeki tüm ivmeleri hesaplayınız. (7P)

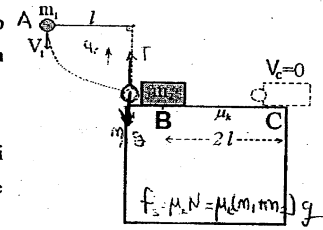

(a) m_1 için N.2. Yasasından $\vec{F}_{\text{net}} = m_1 \vec{a}_1 \Rightarrow T_1 - m_1 g \sin \theta = m_1 a_1$ (1)
 m_2 için $\vec{F}_{\text{net}} = m_2 \vec{a}_2 \Rightarrow m_2 g - T_2 = m_2 a_2$ (2)
 Makara için $\vec{\tau}_{\text{net}} = T_2 R_2 - T_1 R_1 = I \alpha$ (3)
 $a_1 = \alpha R_1$ (4)
 $a_2 = \alpha R_2$ (5)

T_1 ve T_2 çekilip (3)'te yazılır; $(m_2 g - m_2 a_2) R_2 - (m_1 a_1 + m_1 g \sin \theta) R_1 = I \alpha$
 $m_2 g R_2 - m_2 \alpha R_2^2 - m_1 \alpha R_1^2 - m_1 g \sin \theta R_1 = I \alpha$
 $\alpha = \frac{m_2 g R_2 - m_1 g \sin \theta R_1}{I + m_1 R_1^2 + m_2 R_2^2}$

(b) $\alpha = \frac{1 \cdot 10 \cdot 2 - 2 \cdot 10 \cdot \sin 30 \cdot 1}{4 + 2 \cdot 1^2 + 1 \cdot 2^2} = 1 \frac{\text{rad}}{\text{s}^2}$
 $a_1 = \alpha R_1 = 1 \text{ m/s}^2$
 $a_2 = \alpha R_2 = 2 \text{ m/s}^2$

4) Şekildeki sistemde m_1 kütlesi l uzunluğunda bir ipin ucunda V_1 hızıyla atılıyor. İp A noktasından tam dikey konuma geldiğinde kopuyor ve m_1 kütlesi B noktasında durmakta olan m_2 'ye çarparak yapışıyor.

(a) İpin dayanıklılığını (T) m_1, g, l ve V_1 cinsinden bulunuz. (8P)

(b) $(m_1 + m_2)$ yapışık kütleleri kinetik sürtünme katsayısının μ_k olan $2l$ uzunluğundaki BC yolunu alıp aşağıya düşmeden hemen önce durmaktadır. Buna göre μ_k sürtünme katsayısı için m_1, m_2, g, l ve V_1 cinsinden bir ifade türetiniz. (12P)

(a) m_1 kütlesinin l kadar aşağıdaki hızı enerji kor. den; $E_A = E_B$
 $\frac{1}{2} m_1 V_1^2 + m_1 g l = \frac{1}{2} m_1 V_B^2$
 $V_B = \sqrt{V_1^2 + 2gl}$

(b) $\sum \vec{P}_i = \sum \vec{P}_s$
 $m_1 \vec{V}_B = (m_1 + m_2) \vec{V}_{\text{ort}}$
 $\vec{V}_{\text{ort}} = \frac{m_1}{m_1 + m_2} V_B$
 $\sum F_r = m_1 a_r$
 $T - m_1 g = m_1 \frac{V_B^2}{l} \Rightarrow T = \frac{m_1 V_1^2}{l} + 3m_1 g$

$\Delta E = E_C - E_B = W_{f_s} = -f_s \cdot 2l$
 $0 - \frac{1}{2} (m_1 + m_2) V_{\text{ort}}^2 = -\mu_k (m_1 + m_2) g \cdot 2l$
 $\mu_k = \frac{V_{\text{ort}}^2}{4gl} = \left(\frac{m_1}{m_1 + m_2} \right)^2 \frac{V_B^2}{4gl} = \left(\frac{m_1}{m_1 + m_2} \right)^2 \left(\frac{V_1^2}{4gl} + \frac{1}{2} \right)$